

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 24. Peruersè confidit de Dei misericordia & propria libertate, qui perseuerat in peccato, quô & illam non meretur, & in hac infirmatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

pulit vt reprobos, & inuadit hac sententia. *In peccato vestro, &c.*

120. c. 10.

Hoc est (inquit D. Greg.) Quod Dominus indicant per Hier. illo mirabili symbolo argenti. Olfendit illi Dominus laminam argenteam spurcā, vult eam purificare erat autem ita scoria obdita, vt nec in cōfatorio viribus ignis, nec folium insufflatione, nec qualibet argenti diligētia potuerit defocari, mūdari, purificari. Quid tibi videtur, o Dei vates; de hoc argento: sine dubio, Domine, tale est hoc argentum, vt mentō dici & haberi possit, vt reprobum, & in hoc signatur populus ille tuus peruersus & obduratus. *Probatorem d. d. te in populo meo robustum: & scies & probabis vitam eorum. Omnes isti principes declinantes, & ambulantes fraudulenter, as & ferrum: vniuersi corrupti sunt: defecit suffatorium, in igne consumptum est plumbum: frustra conflagrat constator: malitia eorum non sunt consumpta: Argentum reprobum vocat eos, quia Dominus protegit illos. Eni quibus hoc praznuntari possit: In peccato vestro moriemini. mimum, qui his perditus hominibus similes fuerint; quibus ita iradicata malitia conualuit, sicut scoria illi argento. Pradiceat illis Christus, exhortetur, roget, blandiatur, terreat, doceat, fremat, reprehendat, illuminet, nihil horum illis à sceleribus auertit meliores. Quanto medicus infirmum vt salutis spe priuatum iudicat, quimmo & vos aut quisquis alius: Quando eum eorrupti cernit a deū illa febris heclica, aut humores sine corrupti & febris ossa etiā interiora depascatur, vt nihil illi possit, nec venarum apertio, nec alui purgatio, nec fomenta, nec vinctioes, nec balnea, nec cordis confortatio. Omnis salutis aeternae spe priuatos illos iudica peccatores, quibus nec coniecto, nec confessio, nec missa, nec remorsus conscientiae, nec vicini mors subitanea, nec valetudo deperdita, nec honor ablati proficiunt: illis praescius amantia: *In peccato vestro moriemini.**

Hier. 6.

127.

120.

121.

122.

123.

124.

125.

126.

127.

128.

129.

130.

131.

132.

133.

134.

135.

136.

137.

138.

139.

140.

pendet inclinata, foretque miraculum, & ultra vires naturales, si eam in contrariam partem conuaretis impellere ad casum. Vt contigit pino, quae, teste S. Sulpitio, ad instantiam D. Martini rescissa fuit. Apertissimum hieroglyphicum, quo congrue declaratur, quid sit homo, arbor est, quam plantauit Deus in hoc mundo, vt fructus adferret: *Posui vos vt eam, & fructum affertis. Ioan. 15.* Arbor haec mortis aeternae deicienda certo scitae, sed cum minus cogitaueris, vnde tibi semper mente reuolendum id quod penitentiae praeco proponebat: *Item securis ad radicem arborum posita est. Ad alterutram necessario parte est iuntura, siue ad dexteram saluationis, siue ad sinistram reprobationis idque aeternae: Si ceciderit lignum ad Austrum, aut ad Aquilonem, in quocumque loco ceciderit, ibi erit. Vnde praediceat ad quam partem deciderit. Vide in quam sit inclinata. Si a primis tuis vngueculis inclinatus sis versus partem peccati, partem inferni, vt iam ad infernum propius tua accedat malitia, rami tui omnes versus illam partem. *Rami nostri* (ait D. Bern.) *desideria nostra sunt: vbi maior est copia ramorum, & ponderosior, inle casu ante dabitur. Omnia tua desideria, curae, cogitationes ad infernum dirigitur; de caelo nulla est memoria, nec vllus eo gressus dirigitur, nec vllum quidem quale, quale desiderium, quod te ad Deum moueat. Quae non impensa studia, vt in alteram partem inuertentis? quales voces praedicatorum? quot Dei commouitiones? quot conscientiae concussiones? quot Ecclesiae preces? in illorum te vel in medico? partem deflexit me hunc: in quam ergo partem cades morturus? In quam partem?**

In vita S. Martini.

Ioan. 15.

Matt. 3.

Eccl. 11. 3.

D. Bern. Serm. 49.

12 parit.

§. 24. *Perverso consilii de Dei misericordia & propria libertate, qui perseverat in peccato, quod & illam non mereatur, & in hoc instruitur.*

Hic proposito vera fauet Theologia. Dic mihi malè sanæ mentis, in quo fundas hanc fiduciam, quâ tibi persuades, quod viuendo, sicut vniū toto vitæ tempore in peccatis & mille Dei offensis, in eius sis gratia morturus? Respondebis vtiq; in duobus, in Dei misericordia, & libero arbitrio. Nosti etenim quoad primum: quod Dei misericordia semper ad sit parata, vt te penitentem recipiat, vt benignus pater prodigum, quosque in regno suo iusserit

10 58

iusserit hanc legem inuolabilem promulgari. Si
Exech. 18. in pius egerit penitentiam: *In quacumque hora*
ingemuerit peccator, &c. Semper brachijs adlat
Isa. 65. 2. ti, ac surgere desideranti: *Expandi manus meas*
tota die ad populum incredulum: Id est, tota vi-
 ta, ita ut, semper quotiescumque liberit paratus
 sit, ut in gratiam misericors recipiat reuertenti-
 tem. Secundò: quòd sis liber, & ea fruaris li-
 bertate, quam tibi Deus concessit, ut pro libitu
 semper possis huc illucque te vertere: Ante enim
Ecl. 15. dixit Spiritus S. *Deus ab initio constituit homi-*
24. *nem, & reliquit illum in manu consilij sui, &c.*
Apposuit tibi aquam & ignem, ad quod volueris,
porrige manum tuam. Argumentum concedo, si-
 desque nos docet Catholica, reminem de hoc
 posse dubitare. Porro ex hoc ipso tibi probabo,
 quòd quà iuteris fiducia certa non sit, sed teme-
 raria præsumptio.

Primò quippe: licet verum sit Deum esse mi-
 sericordem, qui velit omnes saluos fieri, qui
 gratià suà succurrat delinquenti, qui ad meliòra
 conuertitur, hoc tamen agit ex mera suà, infi-
 nitaque gratià, & quo diutius in peccato petti-
 nax obdurueris, eò magis Deum provocas ut
 tibi misericordiz suæ ianuam præcludat, nec
 tibi gratiam suam benignus infundat, quia tam
 fuisti impudens perfricta que frontis audaculus,
 ut id quo mouendus eras ad Dei dilectionem
 ac fidele obsequium, sumas in scelerum tuo-
 rum iniuriarumque argumentum. Si quisquam
 præsumeret regem conuictari probrisque non to-
 lerandis lacessere: quia bonus ac benignus est,
 quia multa subditis præstat beneficia, censent
 omnes, quòd hoc merito Regem iritaret, ut eà
 illi demum denegaret. An non omnibus constat,
 Deum sæpius gratiæ dona negasse ac sub-
 traxisse obduratis, non penitentibus, præsumen-
 tibus?

Ante diximus de Esau & Antiocho, ac alijs
 ipse quoque vult contra tales promulgari edi-
 ctum, ut scirent omnes quòd eos permitteret
 mori in peccatis derelictis, & grauius illud ex-
 pendit D. August. *Quia vocatus, & renuisti,*
extendi manum tuam, & non fuisti qui aspiceres,
despexisti omne consilium meum, & increpationes
meas neglexisti. Ego quoque in interitum vestro ri-
debo, & subsannabo, cum vobis id quòd timebates,
aduenierit. Cum irruerit repentina calamitas, &c.
Tunc inuocabunt me, & non exaudiam: mane con-
surgens, & non inuenient me. Horrènda sunt
 hæc testriculamenta, & talibus prolata verbis,
 quæ translators nequeunt exprinere: Textus

Hebræis habet: *Ego in fractura vestra ridebo, A-*
quila. In inundatione vestra ridebo. Quasi inuicem
 historiam Pharaonis, cuius Deus curus contige-
 rit, quensque mazis inundatione submersit. D.
 Augustin. hoc verbum *Ridebo* legit *super ridebo*,
 notans, quòd super rideere significet ridere effu-
 so cachinno & incompositè. *Super rideere est, ri-*
sum ex magna copia, quasi exundare, & super-
fluere. Ecce qualis, ait, tibi Deus adierit ex-
 tremà illa hora, ridendo, & super rideo tibi
 manum suam subtrahendo, permittendo te, ut
 alterum Pharaonem demergi perduellem: *Qui*
tempus congrue penitentia perdidit (inquit D.
 Gregor. notans præfata verba Sapiens) *frustrà*
ante regni ianuam cum precibus venit: Et probat
 ex eo quòd factus contigit virginibus. Iu-
 rima Deus contulit Ieroboam beneficia, ille ve-
 rò in eorum recognitionem plurimis illum sce-
 leribus iniurauit inhumanis demum extrema pæ-
 sus necessitate, con ugit ad Deum postulans re-
 medium. Præcipit suo Deus propheta, respon-
 deat dicatque inuocando: num igitur tanta ti-
 bi spes o proditor, Dei subsidium implorandi
 cum tam fueris inhumanus ingratusque idolola-
 tra, ut quanto tibi fuerit Deus effusior, donisque
 liberalior, tanto tu sceleribus audacior illum ad
 iustiam iram proccates. *Exal. aut te de medio po-*
puli, & dedi te ducem super populum meum Israel,
&c. fecisti tibi Deos, me autem proiecisti post cor-
pus tuum. Idcirco, ecce ego inducam mala super
domum tuam.

Quoad secundum conce- to, verum esse, imo
 de fide Catholica liberum tibi manere arbitrium,
 certumque esse, nunquam illud ab homine au-
 leri quamdum vivit: Porro pariter indubium est,
 quòd infirmetur perdatque vires ad bonum, illas
 enim peccatum debilitat: proinde quò firmius
 peccatum in anima radicatur, eò minoribus
 pollet viribus ex illo resiliendi. Hoc Christus
 indicauit per illum, qui incidit in latrones, quem
 licet non occiderint, attamen vulneribus sau-
 cium, viribusque debilem destituerunt. Aperti-
 ma hoc exponit similitudine D. Hilari. ad il-
 la verba: *Beatus qui tenet, & allidet paruos*
suos ad petram. Quando plantas teneram arbus-
 culam, nullo negotio eradicatur, secundo aut
 tertio conatu, cum sit recens plantata, verumta-
 men postquam creuerit, vires lumpserit, radice-
 que ad terræ viscera miserit, ac ijs inhaerit: ex-
 trahere illam non poteris, nec secundo, nec ter-
 tio, nec centesimo conatu: quàm tunc hoc est
 omnibus arduum: Ita quoque peccatum recens
 commissum plantatumque in anima, de facili
 eradi-

Tract. 133.
in Ioan.

Prov. 1.
24.

Hier.
 Cap. 17

Hier.
 Cap. 3

14

D. Greg.
 Hom. 15

in Europ.

Regu.

7.

Hier.

1.

D. Hilari.

in Psal.

136-91

Similitudo.

176-177

14.

eradicatur, quinimo aliquoties, iam à suo initio suam trahit secum difficultatem, quam ipse experitis, atque vires illi de sunt, non possum vltius, hec parcas veritati: quid acturus es, quando iam profundas egerit radices, mala consuetudine, quando cor tuum eo modo occupauerit, de quo Dominus ait per Hieremiam: *Super latitudinem cordis eorum: An illud confidis vno tractu te posse eradiceare? Amplius hoc Deus declarat per eundem Prophetam: Propter multitudinem iniquitatis tuae, dura facta sunt peccata tua. Quantum obijcio illud spectat, quod alio loco declarauimus quod ex intensione frigidis, ita obdurescat aqua ut rupis duritiem exaquet, ut quidquid adhibeatur, impossibile sit emolli. Connekte catenam: ex multis annulis, illos reduplica, centuplica, demum illam. scilicet collo tuo circumuolue, videbis quod illam non confringes, multo licet conatu idem tentaueris. Magis ad propositum nostrum ex Hebraeo legimus: *Quis multiplicata est iniquitas tua, corroborata sunt peccata tua. Multiplica peccata tua, vinum alteri superadde, præcepit in hoc & illud corruet, & videbis quam fortis, ac violentus torrens aquarum exundabit, qui te demergat, ut illum nec peruadare possis nec superare: O Dine Augustine, quam bene hoc in templo expertus es: quando totus sensualitati traditus (ut ipse fateris) dum te voluisti expellere, sensisti, ut impossibile: *Tenebar non catena ferrea, sed ferrea mea voluntate. Credi sine primo impetu arborem ita radicatum eradicari? sapius conabaris & sepius irritò conati, delideris. Illud ita exaggerat Spiritus S. ut inter impossibilia numeret, comparetque illi arthropem lavare, non quod absolute sit impossibile, sed actu difficillimum. Si mutare potest arbiops pellem suam, & pardus varietates suas sic Ovis, &c. An ergo non manet mihi liberum arbitrium? Manet, at tamen adeo debilitatum, ut difficillimum sit homini in peccatis inueterato, illa ex corde seipso relinquere. Cõfirmat hoc & neruose, & Theologicè D. Bern. Nescio quo prauo, & mire modo ipse sibi voluntas peccatis quidem in deterius mutat necessitatem facit, ut necessitas cum voluntaria sit, excusare valeat voluntatem, nec voluntas cum sit illicita, excludat necessitatem. Est enim necessitas hac quodammodo voluntaria, est favorabilis quædam vis, premeudo blandiens, & blandiendus premeus &c. His congruè exponit subtiliter verba illa Regis Ezechiz: *Domine vim patior responde pro me, quid dicam, aut quid respondebo, cum ipse fuerit. Domine vim patior, sed ipse sum qui vim infero. Quid ais Rex sapientissime: quærit D. Bern. Si tu ille sis qui vim****

infero, quis tibi vim infero, quis cogit liber non est? omittere non potes quod agis, cum ipse sis qui facis? Opposita sunt vis & libertas. Verù est (inquit D. Bern.) voluit autem Rex sapientissimus declarare quam violentiam exerceat peccatum in anima radicatum, quæ possit vocari violentia libera, vel libertas violenta, licet enim realiter maneat libertas arbitrij, tantus est tamen eius impetus, quo cor ad peccatum pertrahit, ut vim ei inferre videatur. Et hoc in templo experite, qui ait: Certe, Domine, quam libenter mulierem illam manu nitentem, sed non possum. Vitam illam desidero in meliorem commutare, & videor mihi, ne facere possim, alligatus, quo significatur, non impossibilitas, quæ nulla est, sed operis difficultas quæ maxima est. Cum hæc igitur ita sint, quæ ratione præsumis in tam brevi & duro conflictu, ut est illa mortis hora, posse te efficaciter conuerti, & euellere radicatus cor, ex eo cui mille radicibus in hæret radicatum.

§. 25. Difficillimum est sanare eum, qui in peccato perseverat, sicut multi temporum dæmonium.

Memorabilem referunt historiam D. Mart. & D. Marc. eamque examinat D. P. Chry. Pater erat, cui filius erat iam pubes, dæmone arreptus, dure nimis exceptus, mille periculis aquæ, ignis, lapidumque expositus: Hic vidit Sanctos Apostolos prædicantes ubique, ac dæmonia eijcientes, adduxit illum, ac eorum nullus potuit illum exturbare, puerumque liberare. Christum accessit, illi suam exposuit calamitatem, filijque necessitatem, quodque, quæ ueritatem Apostoli curare non ualuerant, ad illum adducerat liberandum. Interrogat patrem Christus. *Quantum tempore est, ex quo hoc ei accidit? Cui patet: Ab infantia* quærit dæmon sepius conatus est intemere præcipit, vel in præterfluentem demergere, vel ignibus comburere. Cuius miserus Dominus, Dæmoni præcipit, ut ab eo discedat, liberumque relinquat: diabolus autem multum illum exercitans, ac discerpens, tandem egreditur, sanum dimittit, in terramque prostermit, *Et multi dicent: quia mortuus est? Illeo Christus extendens manum arripuit puerum sanumque in pedes erexit. Quis non miretur, quod cum Apostolis tantam Christus dedisset potestatem eijcendi dæmonia, hoc tamen dæmonium eijcere non potuerint; resque hæc tam ardua fuerit, ut accesserit Christus suam apponeret manum omnipotentem.*